

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Vrije Basisschool - de Palster te Moerbeke-Waas

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	21543
	Instelling	Vrije Basisschool - de Palster
directeur		Lucia DE WACHTER
adres		Crevestraat 27 - 9180 MOERBEKE-WAAS
telefoon		09-346.83.99
e-mail		directie@depalster.be
website/URL		www.depalster.be
	Bestuur van de instelling	122333 - VZW Kath.Basisond.Lokeren-Moerbeke-Waas te LOKEREN
adres		Vrijheidsplein 25 - 9160 LOKEREN
	Scholengemeenschap	120998 - Katholiek Basisonderwijs Lokeren te LOKEREN
adres		Dwarsstraat 1_A - 9160 LOKEREN
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	28/11/2011, 29/11/2011, 01/12/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/12/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Dirk Piqueur
	Teamleden	Hilde De Vleeschouwer
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.3 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding	8
3.4 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.5 Lager onderwijs: muzische vorming	10
3.6 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool de Palster is een dorpsschool in de landelijke gemeente Moerbeke-Waas. Ze sloot enkele jaren geleden aan bij de scholengemeenschap van het katholiek basisonderwijs in Lokeren.

Voor het erkenningsonderzoek in de kleuterafdeling baseerde de inspectie zich op het onderzoek van de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands, wiskunde en lichamelijke opvoeding. Voor de leergebieden Nederlands en wiskunde kan de school voldoende informatie voorleggen die erop wijst dat ze de ontwikkelings- en de leerplandoelen in ruime mate en op een evenwichtige wijze nastreeft. De teamleden integreren doelbewust uitdagende activiteiten in rijke thema's die de kleuters aanspreken en hen uitnodigen om zich in eigen tempo te ontwikkelen, om te experimenteren en om allerlei vaardigheden in te oefenen. In de kleuterklassen is voldoende aangepast materiaal aanwezig dat de kinderen boeit en tot actief spel uitnodigt. Formele afspraken bevorderen een vlotte doorstroming in en over de kleuterafdeling heen. Rijke observaties leiden tot een goede beeldvorming over de evolutie van de kleuters. Globaal gezien valt vooral de consequente en leerplangerichte klaspraktijk van de kleuterleraren in positieve zin op. Voor het leergebied lichamelijke opvoeding kan de school momenteel niet aantonen dat ze de leerplandoelen in voldoende mate nastreeft. De planning van de activiteiten verzekert geen volledig en evenwichtig aanbod en vertoont weinig gradatie over de leergroepen. De leraar lichamelijke opvoeding heeft een beperkt zicht op de vorderingen van de kleuters, wat een doelgerichte differentiatie bemoeilijkt. Omwille van het sterke beleidsvoerend vermogen van de school heeft de negatieve beoordeling van dit leergebied geen invloed op het erkenningsadvies voor de kleuterafdeling.

Voor het erkenningsonderzoek in de lagere afdeling vormden de leergebieden wiskunde, muzische vorming en lichamelijke opvoeding het voorwerp van het onderzoek door de inspectie. Voor wiskunde bieden de resultaten van de leerlingen voldoende garanties dat de school de leerplandoelen realiseert en de leerlingen de eindtermen bereiken. Waardevolle initiatieven zoals het afbakenen van de basisleerstof en de doorgaans goede instructie- en differentiatiepraktijk bevorderen de kwaliteit van het wiskundeonderricht. Door verschillende snelheden in aanpak ontbreekt nog de noodzakelijke gelijkgerichtheid over de klassen heen. Voor het leergebied muzische vorming toont de school met het totale aanbod muzische activiteiten aan dat ze haar opdracht in voldoende mate vervult. De school startte voor dit leergebied een proces van kwaliteitsverbetering op. In alle klassen zijn aanzetten aanwezig die erop wijzen dat het team die opdracht tot een goed einde kan brengen. Gerichte klasbezoeken van de directeur ondersteunen de realisatie van de uitgezette koers. De vaststellingen voor het leergebied lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling lopen parallel met de kleuterafdeling. De school kan niet aantonen dat ze de leerplandoelen voor lichamelijke opvoeding in voldoende mate realiseert. Omwille van het sterke algemene beleid en omdat het tekort op relatief korte termijn kan worden weggewerkt, heeft ook deze beoordeling geen gevolgen voor het globale erkenningsadvies van de lagere afdeling.

Om te beoordelen of de school de eigen kwaliteit in voldoende mate bewaakt, onderzocht de inspectie de processen deskundigheidsbevordering en leerbegeleiding. De professionalisering van de leraren gebeurt doelgericht en biedt voldoende ondersteuning aan alle teamleden. In de kleuterafdeling en in bepaalde klassen van de lagere afdeling is het positieve effect van de deskundigheidsbevordering duidelijk zichtbaar. De leerbegeleiding vertrekt van een goede visie en van een klare kijk op de ontwikkeling en de vorderingen van de leerlingen. De zorgacties van de groepsleraren en de ondersteuning door de zorgcoördinator bieden voldoende garanties voor een doeltreffende aanpak die inspeelt op de noden van de kinderen. Voor beide processen krijgen teamleden ruime kansen om hun blik te verruimen en hun vaardigheden verder te ontwikkelen.

De voorbije jaren werkte de school gedreven aan verschillende initiatieven die de kwaliteit van het onderwijs moesten verbeteren. Het schoolteam bewees daarbij dat het over voldoende draagkracht, leiderschap en beleidsvoerend vermogen beschikt om een krachtig en toekomstgericht schoolbeleid te voeren.

De inspectie besluit – na deliberatie - de doorlichting met een gunstig advies voor beide afdelingen. Ze waardeert de inspanningen van het schoolbestuur, de directie en het personeelsteam en rekent op de inzet en de deskundigheid van alle betrokkenen om de aanbevelingen aan te pakken en verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wiskundige initiatie
lichamelijke opvoeding
Lager onderwijs
wiskunde
muzische vorming
lichamelijke opvoeding

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school kan met voldoende en betrouwbare outputgegevens aantonen dat ze voldoet aan haar inspanningsverplichting om de ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands na te streven.
- De klasleraren vermelden bij hun geplande activiteiten de dominante ontwikkelingsaspecten uit een koepeligen referentiekader. Daarnaast formuleren ze in hun planningsdocumenten systematisch passende ontwikkelings- en leerplandoelen die ze wensen na te streven. Alle domeinen van het leergebied komen voldoende aan bod.
- Goed uitgewerkte hoeken- en activiteitenfiches, begrippenlijsten, lijsten met streefwoordschat, jaaroverzichten, enz. illustreren de grondige en weloverwogen aanpak van dit leergebied.
- Goed voorbereide en rijke gestoffeerde thema's sluiten nauw aan bij de leefwereld van de kleuters en bieden ruime kansen om doelgerichte talige activiteiten te integreren.
- Het taalaanbod is zeer gevarieerd en doorgaans muzisch ingekleurd. Leraren creëren voldoende spreekruimte en interactie door gerichte open vragen te stellen.
- Op het ritme van de thema's die in de kijker staan, verrijken de leraren de klas en de hoeken met extra impulsen voor taalstimulering. De school hanteert een ruim aanbod van werkvormen en materialen die communicatie uitlokken of ondersteunen.
- De leraren sluiten in voldoende mate aan bij het talige ontwikkelingsniveau van de kleuters. Differentiatie is dikwijls systematisch ingepland. Er is een goede verhouding tussen klassikale, groeps- en individuele oefenmomenten.
- Alle klassen beschikken over een gevarieerd (prenten)boekenaanbod dat de lees- en luisterhonger van de kleuters aanscherpt.
- De teamleden observeren verschillende aspecten van de taalontwikkeling en integreren relevante informatie in het digitaal zorgsysteem.
- De school doet beroep op de specifieke expertise van de zorgcoördinator om een klare kijk te krijgen op de taalontwikkeling van bepaalde kleuters.
- Het team bespreekt de vorderingen in het taalontwikkelingsniveau van de kleuters tijdens overgangsgesprekken. Bij ontwikkelingsvertraging- of problemen is het multidisciplinair overleg (MDO) het forum voor afspraken over een eventuele aanpak.
- Het kleuterteam besteedt gerichte aandacht aan de ontwikkeling van het fonemisch bewustzijn en aan lees- en schrijfvoorwaarden die noodzakelijk zijn voor een vlotte overstap naar het eerste leerjaar. Deze ondersteunende activiteiten sluiten vrij goed aan bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- De leraren volgden gerichte nascholing om hun taaldidactische vaardigheden aan te scherpen en om het taalaanbod in de klaspraktijk te verrijken. Het rendement van deze deskundigheidsbevorderende initiatieven is duidelijk waarneembaar.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De kleuterafdeling beschikt over outputgegevens die aantonen dat ze de ontwikkelings- en leerplandoelen in voldoende mate nastreeft. Via gerichte observaties en genormeerde toetsen bewaken de leraren de realisatie van de doelen.
- Zowel het koepeleigen referentiekader, de decretale ontwikkelingsdoelen als het leerplan zijn richtinggevend voor het plannen en bewaken van het aanbod. Goed gekozen leerplandoelen - en soms concretisering hiervan - sturen de klaspraktijk en zijn ijkpunten om de evolutie van de denkontwikkeling bij de kleuters op te volgen en gericht te ondersteunen.
- Wiskundige initiatie is doelgericht geïntegreerd in het rijke thematische aanbod. Daarnaast spelen de leraren spontaan en veelvuldig in op situaties met wiskundig geïnspireerde impulsen. Via een open en doelgerichte vraagstelling stimuleren de teamleden bewust de denkontwikkeling van de kleuters. Ze houden hierbij voldoende rekening met de diversiteit in de leer groep.
- De leraren ondersteunen de kinderen in hun ontwikkeling en beschikken hiervoor over zinvolle en voor de kleuters goed bereikbare en hanteerbare materialen. Het puzzelaanbod volgt een geleidelijke opbouw in moeilijkheidsgraad.
- Verschillende hoeken bevatten impulsen om het getalbegrip en de ontluikende gecijferdheid te stimuleren. Kleuters kunnen er zelfstandig aan de slag met materialen en ideeën die aangepast zijn aan het thema dat in de belangstelling staat.
- Allerlei methodieken, takenborden en stappenplannen ondersteunen het zelfstandig werk van de kinderen. De bijgewoonde activiteiten tonen duidelijk aan dat het ontwikkelen en bevorderen van de zelfsturing een belangrijk aandachtspunt is in deze kleuterafdeling.
- Via een muzische en motorische aanpak kunnen de kinderen wiskundige impulsen en begrippen 'aan den lijve' ervaren. Deze aanpak speelt sterk in op de belevingswereld van de kinderen en vergroot de kans tot automatisatie en grondige verwerving van inzichten.
- Via systematische en gerichte observatie bouwen de klasleraren een vrij accurate beeldvorming op over de denkontwikkeling van de kleuters.
- Kleuters waarbij de ontwikkeling niet loopt zoals verwacht, krijgen extra aandacht en ervaringskansen. Indien nodig wordt in samenspraak met de zorgcoördinator gezocht naar de meest passende aanpak.
- Duidelijke inhoudelijke afspraken en goed geplande integratie-activiteiten tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar bevorderen een vlotte overstap.

3.3 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet niet

Motivering

- De school kan momenteel niet aantonen dat ze de leerplandoelen en de ontwikkelingsdoelen voor lichamelijke opvoeding in voldoende mate nastreeft bij haar kleuters.
- De leraar lichamelijke opvoeding maakte recent een aanvang met het bewaken van de aangeboden ontwikkelingsaspecten uit het koepeleigen referentiekader. De wijze waarop dit gebeurt, garandeert niet dat de leerplandoelen en de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate aan bod komen tijdens de lessen lichamelijke opvoeding.
- De planningsdocumenten van de leraar lichamelijke opvoeding verzekeren geen volledig, gevarieerd en evenwichtig aanbod. Ze getuigen niet van een graduele

opbouw zoals voorzien in het leerplan. De lesonderwerpen zijn voor de verschillende kleutergroepen veelal hetzelfde en vertonen weinig tot geen gradatie.

- Het is onduidelijk hoe de differentiatie binnen de lesactiviteiten voor een klasgroep vorm krijgt. Een weergave van enige geplande preventieve of differentiërende aanpak ontbreekt.
- De leraar lichamelijke opvoeding heeft geen zicht op de vorderingen van individuele kleuters binnen een schooljaar of over de schooljaren heen. Individuele ondersteuning komt tot stand vanuit een eerder intuïtief aanvoelen of vanuit markante vaststellingen. Een systematische en doelgerichte observatiepraktijk is geen verworvenheid. De leraar geeft aan opvallende vaststellingen mondeling aan de klasleerkracht of rechtstreeks aan de ouders te melden.
- Naast de twee vaste lestijden gegeven door de leraar lichamelijke opvoeding, besteden ook de klasleraren aandacht aan beweging. Zij voorzien binnen hun thematische klaswerking bij elk belangstellingspunt één of meerdere bewegingsactiviteiten. Ze stimuleren ook de fijnmotorische ontwikkeling van de kinderen.
- Het kleuterteam registreert globale bevindingen rond bewegingsaspecten op een screeningslijst. Om vastgestelde moeilijkheden te specificeren doen de klasleerkrachten meer gerichte observaties. Zij vragen hiervoor soms ondersteuning aan de leraar lichamelijke opvoeding. Het zorgteam bespreekt zorgvragen over de motorische ontwikkeling van kinderen op het multidisciplinair overleg. Indien nodig contacteert de school de ouders.
- De school stimuleert de ontwikkeling van de schrijfvaardigheden bij de oudste kleuters op een muzisch-methodische wijze. Als voorbereiding op het eigenlijke zwemondericht doet de school met de oudste kleuters ook aan watergewenning.
- De school creëert bijkomende bewegingskansen voor de kleuters door de deelname aan extern georganiseerde bewegingsactiviteiten, het beschikbaar stellen van speelkoffers en het gebruik van het ruime grasperk naast de speelplaats.
- De beoordeling 'voldoet niet' voor het leergebied lichamelijke opvoeding geeft geen aanleiding tot het formuleren van een gunstig advies beperkt in de tijd. Omdat het team over voldoende beleidsvoerend vermogen beschikt en het tekort op relatief korte termijn kan worden weggewerkt, geeft de inspectie aan de school het vertrouwen om dit leergebied prioritair aan te pakken.

3.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De outputgegevens voor dit leergebied, bestaande uit resultaten op externe toetsen van de onderwijskoepel, uit methodegebonden toetsen en uit de testen van het leerlingvolgsysteem, wijzen erop dat de school de leerplandoelen voor wiskunde in voldoende mate realiseert en dat de meeste leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereiken. De overwegend goede resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs bevestigen deze stelling.
- Het schoolwerkplan bevat een visietekst met de uitgangspunten voor dit leergebied. De keuze voor binnenklasdifferentiatie voor het omgaan met verschillen tussen leerlingen en voor curriculumdifferentiatie wanneer leerlingen een grote leerachterstand hebben, wordt hierin geëxpliciteerd.
- De klasleraren steunen voor de planning en de didactische aanpak van wiskunde in eerste instantie op een eenvormig onderwijsleerpakket. Het team beoogt hiermee een zekere gelijkgerichtheid en graduele aanpak. De leraren vergeleken vorig schooljaar het aanbod van hun onderwijsleerpakket met de verwachtingen en de doelen van het leerplan. Deze grondige leerplanstudie leidde tot het afbakenen van de basisleerstofdoelen voor elke leergroep. In bepaalde klassen vloeiden hier aanpassingen in aanbod en aanpak (bv. inzake differentiatie) uit voort. In andere

klassen bracht deze waardevolle oefening nog geen bijsturing van de klaspraktijk met zich mee.

- Bij een aantal teamleden zijn differentiatie-initiatieven intentioneel voorzien en opgenomen in de planningsdocumenten.
- Schoolafspraken over referentiematen, symbolen, enz. zijn in het klasbeeld gevisualiseerd. Zowel klassikale als individuele stappenplannen en strategiekaarten ondersteunen het leren van kinderen.
- In de meeste klassen hanteren de leraren een degelijke instructie die stoelt op een doordachte didactiek. In alle klassen wordt gedifferentieerd, maar hier zijn grote verschillen in aanpak merkbaar. In bepaalde klassen beperkt de differentiatie zich tot het oefenaanbod in het onderwijsleerpakket. In andere klassen is de differentiatie zeer gevarieerd en goed afgestemd op de vragen en noden van de kinderen.
- Leraren geven aan dat ze over voldoende onderwijsleermiddelen beschikken om aanschouwelijk wiskundeonderricht te realiseren en om het handelen en denken van de leerlingen te bevorderen.
- De meeste teamleden gebruiken de ICT- en multimediale infrastructuur geïntegreerd om het wiskundeonderwijs uitdagend en inzichtelijk aan te pakken, en – waar mogelijk – om het te doen aansluiten bij de werkelijkheid en de belevingswereld van de kinderen.
- Met methodetoetsen en toetsen van het leerlingvolgsysteem monitoren de leraren de wiskundige voortgang. Foutenanalyses en dagelijkse opvolging van de leerlingen helpen om rekenproblemen duidelijker te definiëren en sturen de remediëringspraktijk.
- De school voorziet specifieke trajecten voor leerlingen die de basisleerstof niet meer kunnen verwerken. Na interdisciplinair overleg en in samenspraak met de ouders krijgen ze hiervoor aangepaste oefenstof en kunnen ze - indien nodig - ook beroep doen op de zorgcoördinator voor ondersteuning. De school communiceert over de resultaten van deze leerlingen via een aangepast rapport.
- De rapportering over het leergebied wiskunde gebeurt hoofzakelijk via puntenscores op de verschillende leerdomeinen. Een woordelijke appreciatie geeft soms enige verduidelijking. De relatie tussen de behaalde resultaten en de te bereiken leerdoelen is niet transparant.

3.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- De outputgegevens waarover de lagere afdeling voor dit leergebied beschikt, zijn eerder beperkt. De totaliteit van het aanbod en de activiteiten die de teamleden ontplooiën, bieden echter voldoende garanties dat de school de eindtermen en de meeste leerplandoelen bij de leerlingen realiseert.
- Het schoolteam startte met ondersteuning door de pedagogische begeleiding een nascholings- en implementatietraject voor dit leergebied. Hieruit vloeiden afspraken op schoolniveau voort die een betere afstemming op de visie, het aanbod en de aanpak van de (deel)leerplannen moeten bevorderen.
- De visie en de uitgangspunten van het leerplan, die sterk focussen op een geïntegreerde beschouwende en creërende aanpak, zijn al vrij goed merkbaar in verschillende klassen. De beschouwende en reflecterende component heeft wel nog een ruime groeimarge.
- Alle teamleden kruisen in een lijst aan welke activiteiten ze per deeldomein uitvoerden. Daarnaast noteren ze in een eenvormig document wanneer ze aan de algemene leerdoelen – die de onderwijskoepel vooropstelt – hebben gewerkt. Deze werkwijze leidde in de klaspraktijk al tot enkele bijsturingen in aanbod en aanpak.

- Het implementatietraject voor dit leergebied is nog niet afgewerkt. Sommige teamleden betwijfelen of de huidige werkwijze een betere afstemming van de inhoud en de werkvormen over de klasgroepen heen zal bewerkstelligen. Het is niet zeker dat de gehanteerd methodiek hiaten en/of overlappingen zal kunnen vermijden.
- Dit schooljaar staan de klasbezoeken die de directie uitvoert in het teken van de opvolging van het implementatietraject van muzische vorming. De verslagen bevatten waardevolle reflecties en bemoedigende commentaren die de invoering en het naleven van de schoolafspraken kunnen bevorderen.
- Het leerlingvolgsysteem bevat geen informatie over de beginsituatie en over de muzische talenten van de leerlingen.
- De school ontwikkelde nog geen gezamenlijke visie op een coherente evaluatie- en rapporteringspraktijk voor muzische vorming. Op dit ogenblik rapporteert het team in beperkte mate over dit leergebied. De relatie tussen de evaluatie/rapportage en de te realiseren (leerplan)doelen is zeer beperkt.
- Sommige initiatieven op schoolniveau, zoals de maandopeningen, krijgen een sterke muzische invulling. De school participeert ook aan buitenschoolse culturele evenementen.
- De geïntegreerde aanpak met een sterke horizontale samenhang met wereldoriëntatie en andere leergebieden valt in verschillende klassen in positieve zin op. ICT en multimediale middelen worden door enkele leraren doelgericht gehanteerd om te beschouwen en/of te creëren.
- Het schoolteam beschikt over voldoende talenten, materialen en mogelijkheden om dit leergebied creatief in te vullen.

3.6 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet niet

Motivering

- De school beschikt niet over betrouwbare outputgegevens die garanderen dat de lagere afdeling de leerplandoelen en de eindtermen voor lichamelijke opvoeding in voldoende mate realiseert met haar leerlingen.
- De leraar lichamelijke opvoeding beschikt voor elk leerjaar over een overzicht van onderwerpen die voor elk domein van het leergebied aan bod dienen te komen. In deze overzichten is een zekere graduele opbouw zichtbaar. Het verband met leerplandoelen of lesdoelen is niet transparant.
- De leerlingen krijgen twee lestijden lichamelijke opvoeding per week. Tijdens één van deze lestijden neemt de leraar lichamelijke opvoeding de groepen vanaf het vierde leerjaar, per graad samen. Het is onduidelijk hoe preventieve of differentiërende initiatieven binnen eenzelfde graad of klasgroep vorm krijgen.
- De leraar lichamelijke opvoeding beschikt niet over een planning die getuigt van een evenwichtige spreiding en van een gevarieerd aanbod. Het is niet duidelijk in welke mate en met welke intensiteit gewerkt wordt aan de verschillende deelaspecten van het leergebied.
- Een systematische, doelgerichte observatie of tussentijdse registratie van prestaties ontbreekt. De leerkracht heeft geen zicht op de vorderingen en prestaties van individuele leerlingen binnen een schooljaar of over de schooljaren heen. Individuele ondersteuning komt tot stand vanuit een eerder intuïtief aanvoelen of vanuit markante vaststellingen.
- Bepaalde vaststellingen vormen de basis voor verdere opvolging en individuele ondersteuning van enkele leerlingen tijdens een structureel zorgmoment voor motoriek. De nodige aanpakstrategieën worden niet systematisch en functioneel vastgelegd. De registratie van de interventies is zeer beknopt en gebeurt vooral vanuit verantwoordingsperspectief.

- De leraar lichamelijke opvoeding maakt gebruik van het doelenrapport dat werd aangereikt vanuit de scholengemeenschap. De door de leraar lichamelijke opvoeding gehanteerde beoordelingscriteria zijn niet transparant. De weergave biedt geen zekerheid over het al dan niet bereikt zijn van de vooropgestelde doelen door de leerling.
- De leerlingen van de lagere afdeling gaan driewekelijks zwemmen. Naast de basisdoelen beoogt de school ook tal van uitbreidingdoelen voor dit domein. De inhouden van het zwemondericht werden binnen de scholengemeenschap vastgelegd. Hoe de gedifferentieerde aanpak naar de verschillende niveaus gepland en geconcretiseerd wordt, is niet transparant.
- De school creëert bijkomende bewegingskansen met onder meer de deelname aan extern georganiseerde bewegingsactiviteiten, een sportdag voor elke klas, het beschikbaar stellen van speelkoffers en een klimmuur op de speelplaats.
- Zowel de directeur als de leraar lichamelijke opvoeding volgden een vorming rond de visie, de uitgangspunten en de leerlijnen van het geactualiseerd leerplan.
- De leraar lichamelijke opvoeding kan rekenen op de ondersteuning van de pedagogische begeleiding en op de expertise van andere leraren lichamelijke opvoeding van de scholengemeenschap. Nascholing en individuele begeleiding hadden tot nu toe slechts een beperkt effect op de praktijk voor lichamelijke opvoeding.
- De beoordeling 'voldoet niet' voor het leergebied lichamelijke opvoeding geeft geen aanleiding tot het formuleren van een gunstig advies beperkt in de tijd. Omdat het team over voldoende beleidsvoerend vermogen beschikt en het tekort op relatief korte termijn kan worden weggewerkt, geeft de inspectie aan de school het vertrouwen om dit leergebied prioritair aan te pakken.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De deskundigheidsbevordering in deze school gebeurt vrij **doelgericht** en sluit zowel aan bij de noden van het team als bij de externe verwachtingen van de scholengemeenschap en van de overheid.
- Het nascholingsplan bevat een overzichtelijke olijsting van teamgerichte professionaliseringsinitiatieven en focust eveneens op de persoonlijke ontwikkeling van teamleden. Individuele vragen maar ook werkpunten uit klasbezoeken of functioneringsgesprekken zijn hierbij richtinggevend.
- Op personeelsvergaderingen is voldoende ruimte voor initiatieven die de deskundigheid van de teamleden bevorderen.
- Naar aanleiding van klasbezoeken krijgen teamleden gerichte feedback die bijdraagt tot een beter individueel functioneren en tot een grotere gezamenlijke doelgerichtheid van het team.

- De school maakt frequent gebruik van **ondersteuning** door de pedagogische begeleidingsdienst om nieuwe inzichten binnen te brengen en om richting te geven aan de verdere schoolontwikkeling.
- De scholengemeenschap coördineert en ondersteunt in eerste instantie de professionalisering van de schoolleiding en het middenkader. Enkele leraren geven aan dat zij vragende partij voor meer uitwisseling van praktijkervaring met collega's uit andere scholen. De scholengemeenschap is hiervoor een goed platform.
- De school doet al voor enkele aspecten (bv. ICT en de werking van de kleuterafdeling) beroep op de interne expertise van teamleden. Het 'leren van en met elkaar' heeft in deze school nog een groeimarge.
- Het intern leiderschap van de school stimuleert de professionele **ontwikkeling** van haar teamleden. Leraren krijgen voldoende kansen om kennis te maken met nieuwe inzichten die bijdragen tot een betere individuele, klas- en schoolpraktijk.
- De positieve impact van professionaliseringsinitiatieven is vooral merkbaar in de kleuterafdeling. In de lagere afdeling is het effect ervan waarneembaar in bepaalde klassen. De **doeltreffendheid** van deskundigheidsbevordering voor het volledige team van de lagere afdeling kan nog groeien.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Het team werkte een schooleigen en gedragen zorgvisie uit die de basisprincipes van de leerbegeleiding **doelgericht** beschrijft. De uitgangspunten zijn op een concrete en haalbare manier vertaald in een uitgebreid zorg- en GOK-actieplan.
- De zorgwerking steunt op de eerstelijnsverantwoordelijkheid van de groepsleraren. Zowel met preventieve initiatieven als met een remediërende aanpak proberen ze de leerlingen te **ondersteunen** om de vooropgestelde leerdoelen zo goed mogelijk na te streven of te bereiken.
- De zorgcoördinator is de inspirator en de organisator van de uitgebouwde ondersteuning op leerling-, leerkracht- en schoolniveau. Goede afspraken en een flexibele planning sturen de aanpak en scheppen duidelijkheid voor alle betrokkenen.
- Zowel bij de kleuters als in de lagere afdeling voeden observatie- en evaluatiegegevens de beeldvorming over de ontwikkeling van de kinderen. De school gebruikt ook gestandaardiseerde tests als indicator voor de opsporing van leermoeilijkheden. De specifieke expertise van de zorgcoördinator is hierbij een extra troef.
- In de kleuterafdeling krijgt de evolutie van alle ontwikkelingsdomeinen een plaats in het kleutervolgdossier. In de lagere afdeling gaat de aandacht vooral naar technisch-cognitieve en goed meetbare resultaten van leerlingen. Over de vorderingen binnen andere leergebieden zijn weinig gegevens in het digitale leerlingendossier geïntegreerd. De school kan positieve kenmerken en talenten van de kinderen sterker benutten als hefboom voor een gerichte aanpak.
- De betrokken teamleden bereiden het multidisciplinair overleg (MDO) voor aan de hand van het uniforme digitale format van de scholengemeenschap. De beeldvorming wordt verfijnd en al genomen interventies worden beschreven. Het formuleren van een goede zorgvraag en het handelingsgericht registreren van de uitgezette strategie heeft nog een groeimarge.

- De school speelt kort op de bal wanneer zich leerproblemen voordoen. Ouders worden snel en degelijk op de hoogte gebracht en waar mogelijk betrokken bij de aanpak.
- De leraren van de kleuterafdeling vullen de ondersteuningspraktijk doel- en resultaatgericht in. Ze doen dit op een vrij gelijkvormige manier. In de lagere afdeling zijn de goede intenties van alle teamleden waarneembaar maar de concrete uitvoering gebeurt nog in verschillende snelheden. In bepaalde klassen verhindert een sterke klassikale aanpak een efficiënte instructie en een gerichte controle en bijsturing van leerlingen die hier nood aan hebben. De **doeltreffendheid** van de leerbegeleiding - die op schoolniveau vrij goed scoort - heeft in deze klassen nog groeikansen.
- De school voorziet aparte trajecten voor leerlingen met een duidelijke leerachterstand. Voor kinderen met een leerstoornis worden compenserende en/of dispenserende maatregelen getroffen. De betrokken kinderen kunnen beroep doen op de zorgcoördinator voor extra ondersteuning.
- Het gestructureerde overleg over de zorgaanpak op het niveau van de scholengemeenschap leidde tot een gemeenschappelijk sokkel van documenten, middelen en afspraken die een duidelijke meerwaarde genereren op schoolniveau.
- De school besteedt voor leerbegeleiding voldoende aandacht aan de permanente **ontwikkeling** en gerichte deskundigheidsbevordering van het team. De introductie van handelingsgericht werken is hier een goed voorbeeld van.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directie en het schoolteam beschikken over de noodzakelijke draagkracht en over voldoende beleidsvoerend vermogen om een krachtig en doeltreffend schoolbeleid te ontwikkelen.
- Het team waardeert de gedrevenheid en de werkkraft van de schoolleiding. De directeur stelt hoge verwachtingen voorop en probeert de uitgezette koers met gerichte druk te bewaken. De zorgcoördinator en ook andere teamleden nemen enkele inhoudelijke en praktische deelverantwoordelijkheden op. Het team kan de beschikbare expertise nog meer aanwenden ter ondersteuning van het algemeen beleid van de school.
- Het schoolteam vertaalt de visie achter het pedagogisch project in een laagdrempelig jaarthema dat de rode draad vormt in de schoolwerking.
- De school beschikt nog over andere visieteksten waarin de vertaling van de wenselijke situatie naar de concrete onderwijspraktijk soms ontbreekt. Ook verschillende snelheden waarmee teamleden de implementatie realiseren, zetten soms een rem op de gezamenlijke doelgerichtheid van het team.
- De interne en externe informatiedoorstroming verloopt vrij vlot. Teamleden geven aan dat de besluitvorming meestal participatief tot stand komt.
- Het algemeen beleid van de school richt zich sterk op externe verwachtingen van de overheid en van de scholengemeenschap. Daarnaast houdt de school de vinger aan de pols inzake onderwijsvernieuwing en kwaliteitsverbetering. De aandacht voor deze twee sporen is op zich positief, maar leidt in deze school tot een overladen beleidsplan met veel prioriteiten die op korte tijd moeten worden aangepakt. Dit veroorzaakt een vrij hoge werkdruk voor het team en verhindert soms een grondige implementatie en duurzame verankering van vernieuwingen in de werking.
- De schoolleiding waardeert de inspanningen en de betrokkenheid van het schoolbestuur en de scholengemeenschap om het algemeen beleid mee te ondersteunen.
- De school werkte een degelijk talenbeleid uit. In de kleuterafdeling richten de leraren zich sterk naar het stimuleren van een actieve taalvaardigheid. In de lagere afdeling

bevorderen verschillende initiatieven het leesplezier. Het beleid is alert voor nieuwe tendensen en leraren krijgen ruime kansen tot het volgen van navorming.

- De lestijden in het kader van het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) worden functioneel aangewend op school-, leerkracht- en leerlingniveau. De schooleigen doelstellingen sluiten goed aan bij de noden en behoeften van de leerlingenpopulatie. Ze zijn voldoende concreet geformuleerd en realistisch. De school gebruikt de beschikbare outputgegevens in groeiende mate om haar werking zelf te evalueren en waar nodig bij te sturen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplangerichte klaspraktijk in de kleuterafdeling.
- De ruime aandacht voor taalactivering bij de kleuters.
- De afbakening van de basisleerstof voor wiskunde in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De uitbouw van de zorg- en GOK-werking op leerling-, leerkracht- en schoolniveau.
- De afstemming van de deskundigheidsbevordering op de prioriteiten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De aandacht voor systematische kwaliteitsverbetering.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het leergebied lichamelijke opvoeding in de kleuterafdeling en in de lagere afdeling.
- Het finaliseren van het implementatieproces voor muzische vorming in beide afdelingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De handelingsgerichte aanpak binnen de zorgwerking verder uitbouwen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het aantal schoolprioriteiten beperken, implementaties gefaseerd uitzetten en de vernieuwingen duurzaam verankeren in de schoolwerking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Dirk Piqueur

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: